

NGU Rapport 2002.044

Sand, grus og pukk i Melhus kommune.
Grunnlagsmateriale for arealplanlegging og
ressursforvaltning.

Rapport nr.: 2002.044		ISSN 0800-3416	Gradering: Åpen	
Tittel: Sand, grus og pukk i Melhus kommune. Grunnlagsmateriale for arealplanlegging og ressursforvaltning.				
Forfatter: Arnhild Ulvik		Oppdragsgiver: Sør-Trøndelag fylkeskommune og NGU		
Fylke: Sør-Trøndelag		Kommune: Trondheim		
Kartblad (M=1:250.000) Trondheim		Kartbladnr. og -navn (M=1:50.000) 1621-4 Trondheim, 1621-3 Støren 1521-2 Hølonda		
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall: 27	Pris: 85	
		Kartbilag: 1		
Feltarbeid utført: September 2000	Rapportdato: 01.10.2002	Prosjektnr.: 2680.08	Ansvarlig: <i>Astrid Lyså</i>	
Sammendrag:				
<p>NGU har i samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune startet et prosjekt med kommunevis oppdatering og ajourføring av Grus- og Pukkdatabasen i fylket. For å imøtekomme et økende behov for grunnlagsdata innen planlegging og forvaltning, er det samtidig foretatt en klassifisering av hvor viktige de enkelte forekomstene er for bruk som byggeråstoff. I rapporten og tilhørende kart er dataene tilrettelagt for bruk i kommuneplanens arealdel.</p> <p>Det er til sammen registrert 34 sand- og grusforekomster og 6 pukkkforekomster i kommunen. 24 forekomster er beregnet til totalt å inneholde ca. 170 mill. m³ sand og grus, hvorav ca. 80 mill. m³ er vurdert som utnyttbart. I tillegg finnes det mye sand og grus i og langs Gaula som ikke er registrert som forekomster.</p> <p>Fire sand- og grusforekomster og en pukkkforekomst er klassifisert som meget viktige ressurser, mens seks sand og grusforekomster er klassifisert som viktige. De øvrige registrerte forekomstene synes ikke å være interessante for bruk til veg- og betongformål i dagens situasjon.</p> <p>Melhus kommune er selvforsynt med sand og grus, og forsyner også nabokommunene Midtre Gauldal og Trondheim.</p> <p>De meget viktige og viktige forekomstene foreslår NGU blir lagt ut som områder for råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. For lite viktige forekomster bør betydningen som ressurs vurderes opp mot annen utnyttelse av arealene når det foreligger planer om omdisponering av disse.</p>				
Emneord: Sand og grus		Pukk		Byggeråstoff
Kvalitet		Vegformål		Betongformål
Arealplanlegging		Ressursforvaltning		Fagrapport

INNHold

1. FORORD	4
2 KONKLUSJON	5
3. BYGGERÅSTOFFSITUASJONEN I KOMMUNEN	6
4. KLASSIFISERING AV FOREKOMSTENE	8
4.1. Meget viktige forekomster	9
4.2 Viktige forekomster	10
4.3 Lite viktige forekomster	11
4.4 Gaula – ikke vurdert forekomst, men likevel en viktig ressurs.....	11
4.5 Elvesletter ved Gaulas bredd	11
5. LITTERATUR OG KARTREFERANSER	12
5.1 Litteratur	12
5.2 Kartreferanser.....	12

UTSKRIFTER FRA GRUSDATABASEN

Vedlegg 1	Kommuneoversikt: Grusforekomster	2 sider
Vedlegg 2	Kommuneoversikt: Massetak og observasjonslokaliteter	4 sider
Vedlegg 3	Kommuneoversikt: Bergarts- og mineraltelling	1 side
Vedlegg 4	Kommuneoversikt: Mekaniske egenskaper	1 side

UTSKRIFTER FRA PUKKDATABASEN

Vedlegg 1	Kommuneoversikt: Pukkforekomster og typelokaliteter	1 side
Vedlegg 2	Kommuneoversikt: Pukkforekomster med analyser	1 side

BILAG I	(3 sider)
1. Volumberegning av forekomstene.....	1

BILAG II	(2 sider)
1. Vurdering av forekomstene.....	1
2. Klassifisering av forekomstenes viktighet som ressurs.....	2
3. Undersøkellesgrad.....	2
4. Ressurskart.....	2

KART:

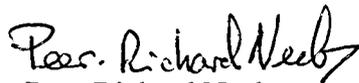
Ressurskart for sand, grus og pukk med rangering av forekomstenes betydning som ressurs.

1. FORORD

Norges geologiske undersøkelse (NGU) er i et treårig samarbeidsprosjekt med Sør-Trøndelag fylkeskommune i gang med å oppdatere og ajourføre Grus- og Pukkdatabasen i fylket. I den forbindelse har NGU også vurdert betydningen av grus- og pukkforekomstene i Melhus kommune som byggeråstoff, og lagt dataene til rette for bruk i kommuneplanens arealdel.

Resultatene fra undersøkelsene presenteres i denne rapporten i form av tekst og et tematisk kart hvor også kommunene Klæbu, Malvik, Trondheim og Skaun inngår.

Trondheim 1. oktober 2002

Peer-Richard Neeb

programleder

Mineralsressurser

Arnhild Ulvik

overingeniør

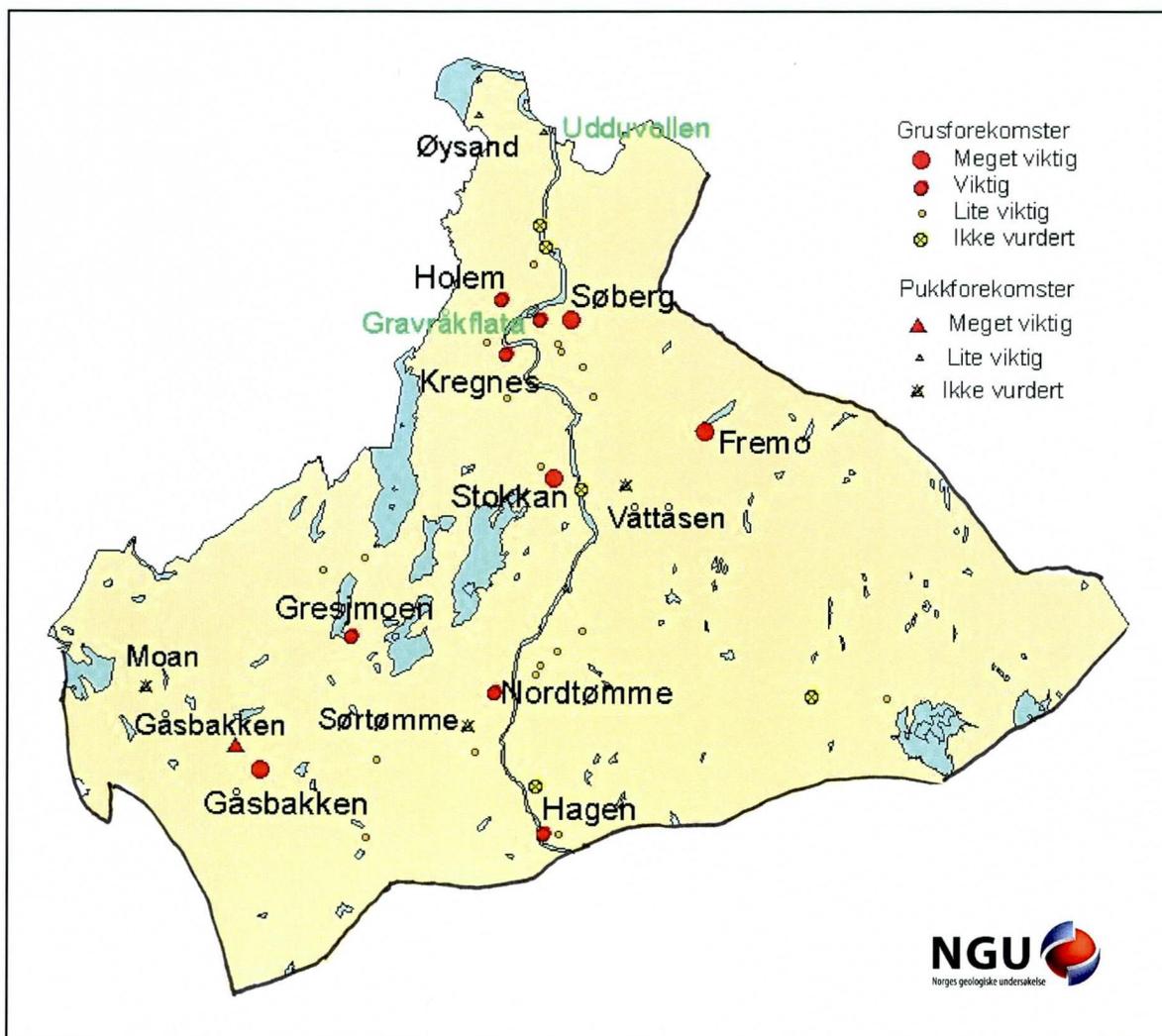
2 KONKLUSJON

Melhus kommune har store reserver av sand og grus. Det er til sammen registrert 34 sand- og grusforekomster og 6 pukklokaliteter i kommunen. Av grusforekomstene er 24 volumberegnet til å inneholde ca. 170 mill. m³. Det er imidlertid stor forskjell på totalt og utnyttbart volum. For Melhus er knapt 80 mill. m³ av det totale volumet beregnet å være utnyttbart. Beregningen av forekomstenes totale og utnyttbare volum er vist i **Bilag I**.

I dag er det helårsdrift i tre forekomster i kommunen. De øvrige uttakene er sesongbetonte. Fire forekomster anses som meget viktige i forsyningen av sand og grus. Disse er 1 Søberg, 13 Stokkan, 37 Fremo og 22 Gåsbakken.

Seks sand- og grusforekomster er klassifisert som viktige, spesielt med tanke på lokal utnyttelse, mens de øvrige forekomstene er klassifisert som lite viktige i dagens situasjon.

Av pukkforekomstene i kommunen er 501 Gåsbakken klassifisert som en meget viktig, framtidig ressurs. Forekomsten viser svært gode analyseresultater, men ligger noe langt fra hovedvegnettet (E6).

Figur 1. Forekomstoversikt for Melhus med klassifisering av viktighet.

3. BYGGERÅSTOFFSITUASJONEN I KOMMUNEN

Melhus kommune har rikelig tilgang på sand og grus for bruk til byggetekniske formål. Det er registrert 34 forekomster i kommunen. I tillegg er det registrert 6 pukkforekomster. Av sand- og grusforekomstene er 24 volumberegnet til samlet å inneholde drøyt 170 mill. m³ (Utskrift fra Grusdatabasen, vedlegg 1). De øvrige 10 forekomstene inneholder også sand og grus, men usikkerhet med hensyn til utbredelse, mektighet, kvalitet eller andre forhold gjør at disse ikke er volumberegnet. Avhengig av kvaliteten på massene, forekomstenes beliggenhet i forhold til forbruksområdene og andre interesser knyttet til arealene, er om lag 80 mill. m³ av det totale volumet vurdert utnyttbart. Kommunen er selvforsynt med sand og grus til alle formål i uendelige mange år framover.

De fleste sand- og grusforekomstene i Melhus kommune ligger i Gauldalen og er breelavsetninger i form av terrasser. Ved Korsvegen og Gåsbakken er noen mindre forekomster lokalisert. Den aller største forekomsten, 37 *Fremo* ligger i Kaldvelladalen. Alene inneholder denne forekomsten bortimot 90 mill. m³ og representerer over halvparten av de totale ressursene i kommunen. På grunn av båndlagte arealer på forekomsten, finkornig materiale eller arealkonflikter, er bare i underkant av 40 mill. m³ beregnet å kunne utnyttes. På dyrka mark og skogbevokste områder lar det seg gjøre å ta ut sand og grus og deretter tilbakeføre arealet til sitt opprinnelige formål. Veier og bebyggelse vil derimot båndlegge ressursene for lang tid framover.

I 14 av kommunens forekomster er det registrert uttaksvirksomhet av varierende omfang med en viss kontinuitet. Enkelte uttak foregår periodevis, mens andre har helårsdrift. Totalt er det registrert 73 massetak i Melhus. I dag er det drift i åtte (to massetak i 1 *Søberg*, ett massetak i 13 *Stokkan*, 50 *Hagen* og 51 *Gravråklata*, samt tre massetak i 37 *Fremo*). Det blir sporadisk tatt ut masser i 15 massetak (to massetak i 8 *Holem* og 37 *Fremo*, tre massetak i 10 *Kregnes*, ett massetak i 14 *Gresjmoen*, 17 *Nordtømme*, 18 *Sandholt*, 22 *Gåsbakken*, 30 *Håen*, 51 *Gravråklata* og 52 *Kuba*). De resterende 51 massetakene er nedlagte (Utskrift fra Grusdatabasen, vedlegg 2).

Sand- og grusforekomstene i kommunen har varierende kvalitet, og benyttes til ulike formål som veger, betongproduksjon og fyllmasse.

Selv om Melhus kommune er godt forsynt med sand- og grusreserver, er det viktig at man ikke sløser med kvalitetsmasser. Det er ikke noe lovverk som styrer bruken av massene, men både forbrukere og produsenter bør oppfordres til ikke å benytte kvalitetsmasser til formål hvor dette ikke er nødvendig. Som et supplement til sand og grus vil økt produksjon av pukk fra fast fjell være et alternativ. For vegformål er knust fjell å foretrekke dersom man har bergarter med tilfredsstillende kvalitet. Pukkforekomsten 505 *Gåsbakken* har kvaliteter som vil gi et viktig bidrag til å dekke behovet for knuste steinmaterialer til byggetekniske formål i

framtida. Analyseresultater fra to andre pukkforekomster nord i kommunen viser materialer med kvalitet som best er egnet som fyllmasse.

For en del år tilbake var Melhus kommune en viktig leverandør av sand og grus til Trondheim. En høyere andel av pukk som byggeråstoff har imidlertid redusert presset på sand- og grusressursene mye. Import av pukk av god kvalitet fra Trondheim vil fortsatt være naturlig ut fra beliggenhet. Transportmessig ligger Vassfjell mer gunstig til Melhus sentrum i forhold til Gåsbakken.

4. KLASSIFISERING AV FOREKOMSTENE

I forvaltningen av sand- og grusforekomstene er det viktig å sikre tilgangen til disse ressursene i framtida, og hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig uttak av masser.

For å lette dette arbeidet og gi et faglig grunnlag for kommunens videre behandling av grus og pukk i arealplanarbeidet, har NGU vurdert og klassifisert de enkelte forekomstene etter hvor viktige de er i forsyningen av sand og grus.

Forekomstene er klassifisert som meget viktige, viktige og lite viktige. (Forutsetningene for klassifiseringen er vist i **Bilag II**). Meget viktige og viktige forekomster bør sikres mot arealbruk som i framtida hindrer utnyttelse av disse ressursene, og de mest interessante delene av forekomstene bør reserveres som områder for råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Ved eventuelle planer om omdisponering av arealene fra dagens arealbruk, må også mulighetene for råstoffutvinning fra de lite viktige forekomstene vurderes.

Utskrifter fra Grus- og Pukkdatabasen, vedlegg 1-4 gir en oversikt over alle forekomstene i kommunen med koordinater, areal, mektighet, totalt volum og analyseresultater der dette foreligger. Beskrivelse av alle forekomstene kan fås via internett (<http://www.ngu.no/grusogpukk>).

I Melhus kommune er fire sand- og grusforekomster og en pukkkforekomst klassifisert som meget viktig, mens seks sand- og grusforekomster er klassifisert å være viktige.

Tabell 1. De viktigste forekomstenes betydning som ressurs i Melhus og total - og utnyttbart volum (tall i millioner m³)

Forekomst	Forekomstens betydning som ressurs	Totalt volum	Utnyttbart volum	Undersøkesgrad
1 Søberg	Meget viktig	8.8	4.5	Godt undersøkt
13 Stokkan	Meget viktig	1.3	0.7	Noe undersøkt
22 Gåsbakken	Meget viktig	1.7	0.9	Noe undersøkt
37 Fremo	Meget viktig	87.2	37.3	Godt undersøkt
8 Holem	Viktig	1.9	0.9	Noe undersøkt
10 Kregnes	Viktig	18.8	8.4	Godt undersøkt
14 Gresjmoen	Viktig	1.0	0.5	Noe undersøkt
17 Nordtømme	Viktig	14.2	6.1	Noe undersøkt
50 Hagen	Viktig	Ikke volumberegnet		Lite undersøkt
51 Gravråkflata	Viktig	13.7	5.9	Godt undersøkt
502 Gåsbakken	Meget viktig	Ikke volumberegnet		Godt undersøkt

Grusforekomster nummereres fortløpende fra 1 og oppover, mens pukkkforekomster nummereres fra 501. Undersøkesgrad og klassifisering av forekomstenes viktighet, se bilag II. Volumberegning av forekomstene, se bilag I. Generelt volumberegnes ikke pukkkforekomster.

4.1. Meget viktige forekomster

1 Søberg er en meget viktig forekomst i Melhus kommune. Forekomsten er en breelvt Terrasse med mye finkornig materiale med skrålag av sand og grus i veksling. Det tas ut sand og grus fra to massetak. I det sørligste massetaket er store deler drevet inn til fjell. Det nordligste massetaket har grovest materialsammensetning av de to. Selv om materialet ikke har de aller beste kvalitetene, benyttes det både til vegformål (grusveger) og til betong. En god del eksporteres også til Trondheim.

13 Stokkan –forekomsten er avsatt langs fjellsida. Et massetak i forekomsten viser skrålag med sand, stein og grus over et horisontalt sjikt med lignende masser. Grove masser siktes fra og legges på lager for knusing om vinteren. Forekomsten anses som meget viktig på grunn av innholdet av grovt materiale.

37 Fremo er en stor breelvt Terrasse med et volum på 87 mill. m³. Terrassen er 4 km lang og har en del geologiske formler (dødisgroper) i overflata. I den nordøstligste delen av forekomsten ligger en randmorene. Det er registrert totalt 8 massetak i forekomsten. Figur 2 viser et fotografi over det meste av forekomsten, hvor flere av massetakene kan ses.

Figur 2. Fremoflata med flere synlige massetak.

I massetaket i randmorenen i nord er det stor variasjon i kornstørrelsessammensetningen. Massene blir vasket og benyttet til betongformål. Kvalitetsmessig er dette et svakere materiale sammenlignet med materiale fra Søberg-forekomsten. Massetakene lenger sør på forekomsten har høye stuffer som viser skrålag av sand og grus med et grovt topplag over. Materialet lengst sør er mer flisig og glimmerrikt enn mot nord, og følgelig svakere.

Til tross for mange arealkonflikter i form av grunnvannsuttak, militærleir, jordbruk, verneverdi m.m. – er forekomsten så "enorm" at det "alltid" vil være muligheter for uttak, dersom det legges til rette for det.

Man burde imidlertid sådd til og arrondert uttakene som er avsluttet for å oppnå færre skjemmende sår i terrenget.

22 Gåsbakken er et stort område med breelvmateriale. Den utnyttbare delen har sjelden mer enn 2-4 meters mektighet. Det er sporadisk uttaksvirksomhet i ett massetak hvor grove utsiktede fraksjoner lagres. Fem massetak er nedlagte, hvorav enkelte er blitt tilbakeført til jordbruksland. Forekomsten anses som meget viktig lokalt rundt Gåsbakken, og innholdet av grove masser gjør den egnet til flere formål.

501 Gåsbakken er et pukkverk som ble åpnet i 1999 av Statens vegvesen. Det drives sporadisk på en gabbroforekomst med mobilt knuse- og sikteanlegg. Materialkvaliteten er svært god, og tilfredsstillende strenge kvalitetskrav innenfor vegformål.

Selv om det produseres begrensede mengder i dag, anses forekomsten som en meget viktig ressurs for produksjon av pukk til forskjellige byggetekniske formål i framtida.

4.2 Viktige forekomster

8 Hølem er en stor ryggformet breelvvavsetning med skrålag av sand og grus. Det tas ut sand og grus i beskjedne mengder, og arealet blir gradvis tilbakeført til jordbruksformål. Materialet i forekomsten viser et høyt innhold av sterke bergartskorn.

10 Kregnes er en stor og viktig forekomst. Det foregår sporadiske uttak fra tre massetak, mens to er nedlagte.

14 Gresjmoen er en breelvvavsetning med delvis dårlig sortert materiale. Partier av forekomsten viser imidlertid 2-3 m grovt topplag over fine skrålag med sortert sand og grus. Det forekommer også blokk, i tillegg til stein, sand og grus. De grove massene er godt egnet til knusing. Analyseresultater viser et relativt mekanisk sterkt bergartsmateriale.

17 Nordtømme har et høyt innhold av sterke bergartskorn. Forekomsten er en breelvterrasse som er foreslått vernet. Flata på toppen er oppdyrket eller bebygget og helt uten massetakingrep. Det foregår beskjedne uttak i ett massetak, mens de andre to er utplanert og tilbakeført til dyrka mark.

50 Hagen er en elveslette med grovt og godt rundet materiale på østsida av Gaula. Mektigheten er svært begrenset over grunnvannsnivå. Arealet skal tilbakeføres til jordbruksland etter endt uttak. Materialkvaliteten er god.

51 Gravråkflata er en elveslette på flere nivå. Forekomsten består av grov grus, stein og sand i vekslingslag. Materialet er godt rundet og av god kvalitet. I det ene massetaket tas det ut et 4-5 meter mektig lag. Området skal tilbakeføres til jordbruk etter endt uttak.

Kvaliteten på massene og bruksområder for massene er generelt avgjørende for forekomstens betydning som ressurs.

4.3 Lite viktige forekomster

De øvrige forekomstene i kommunen synes ikke i dag å være interessante for kommersiell drift. Mange er nedbygd eller vil på annen måte komme i konflikt med andre bruksinteresser, mens andre forekomster ikke har den kvalitet eller beliggenhet i forhold til bruksområdene som gjør de interessante for utnyttelse. Ved spesielle utbygningsprosjekter hvor det lokalt er behov for masser kan det bli aktuelt å utnytte disse forekomstene.

Til tross for relativt store uttaksmengder ved 506 Øysand pukkverk, anses ikke forekomsten som viktig – ut fra kvalitetshensyn. Lokalt som fyllmasseressurs vil den imidlertid være viktig. Pukk herfra går i første rekke til formål uten spesielle krav til kvalitet, slik som tomter, industriområder og lavtrafikkerte veier. Forekomsten ligger tett inntil riksvei 39, og bergarten det drives på er en svært skifrig grønnskifer.

4.4 Gaula – ikke vurdert forekomst, men likevel en viktig ressurs

Ved og i Gaula ble det gjennom en årrekke grabbet og tatt opp store mengder elvegrus inntil 1987-1988. Da ble det innført en frivillig uttaksstopp i forbindelse med en flerbruksplan for vassdraget. Fram til 1985 ble det årlig tatt opp mellom 100000 og 200000 m³ sand og grus.

I Grusdatabasen for NGU er det opprettet en egen forekomst for Gaula, som følger elveløpet med omkringliggende land fra kommunegrensen i nord til sør. Ved førstegangsregistreringen av grusforekomstene i Melhus ble hvert eneste uttak langs elva registrert som enkeltstående forekomster. Ved oppdateringen er alle uttaksstedene blitt endret til massetak tilhørende forekomsten Gaula, som for øvrig ikke er gitt noe volumenslag. Det er registrert totalt 19 nedlagte uttakssteder, Grusdatabasen - vedlegg 2.

Elvematerialet består gjerne av bergartskorn som er mekanisk sterke, da ellevannet sliper bort de minst motstandsdyktige bergartskornene. Hele Gaulavassdraget er en viktig ressurs, men forekomsten er ikke klassifisert – først og fremst fordi NGU ikke har analyseresultater, og fordi eventuelle nye uttak vil komme i konflikt med andre bruksinteresser.

4.5 Elvesletter ved Gaulas bredd

I tillegg til de registrerte forekomstene er det store mengder sortert sand og grus på elveslettene langs Gaula. Disse har varierende mektighet, og er i dag oppdyrket. Imidlertid er det mulig å drive ut grusmassene over en periode, for så å tilbakeføre arealet til jordbruksformål igjen. Til dels oppfyller ikke disse områdene NGUs kriterier for å bli registrert som forekomst, men det er viktig å være klar over at disse ressursene eksisterer.

5. LITTERATUR OG KARTREFERANSER

5.1 Litteratur

Abildsnes, H. 1991: Ressursregnskap for sand, grus og pukk i Sør-Trøndelag fylke 1988 og 1989. *NGU Rapport 91.170*.

Ottesen, D. 1987: Grusregisteret i Melhus og Skaun kommuner, Sør-Trøndelag. *NGU Rapport 87.033*.

Ottesen, D. 1988: Grus- og Pukkregisteret i Sør-Trøndelag. *NGU Rapport 88.043*.

5.2 Kartreferanser

Ottesen, D. & Nålsund, R. 1987: Trondheim. Sand- og grusressurskart 1621-4, målestokk 1:50 000. *Norges geologiske undersøkelse*.

Ottesen, D. & Wolden, K. 1988: Støren. Sand- og grusressurskart 1621-3, målestokk 1:50 000. *Norges geologiske undersøkelse*.

Reite, A.J. 1986: Trondheim, kvartærgeologisk kart 1621-4, målestokk 1:50 000. Beskrivelse til kartet i NGU Skrifter nr. 46. *Norges geologiske undersøkelse*.

Wolff, F.C. 1989: Trondheim, berggrunnsgeologisk kart, målestokk 1:250 000. Beskrivelse til kartet i NGU Skrifter 31. *Norges geologiske undersøkelse*.

Melhus (1653) kommune: Grusforekomster.

Forekomstnummer og navn	UTM-koordinater (ED50)			Grusressurskart 1:50 000	Materialtype	Volum 1000 m ³	Sannsynlig mektighet	Areal 1000 m ²	Arealbruk i % av totalarealet				
	Sone	Øst	Nord						Massetak	Bebygd	Dyrka mark	Skog	Utdrevet massetak
1653.001 Sjøberg	32	564801	7014420	Trondheim (1621-4)	Sand og grus	8820	20	441	10	5	10	50	25
1653.006 Gimsan	32	563551	7018129	Trondheim (1621-4)	Sand og grus	425	3	142		20	70	10	
1653.007 Romol	32	563271	7016540	Trondheim (1621-4)	Sand og grus	910	3	303		10	70	20	
1653.008 Holem	32	562051	7015230	Trondheim (1621-4)	Sand og grus	1962	3	654		15	60	20	5
1653.009 Sjetnan	32	561441	7013529	Støren (1621-3)	Sand og grus	692	3	231		5	85	10	
1653.010 Kregnes	32	562253	7013117	Støren (1621-3)	Sand og grus	18810	25	752			75	20	5
1653.011 Rofstad	32	562251	7011369	Støren (1621-3)	Sand og grus	937	3	312			35	65	
1653.012 Hermanstad	32	563541	7008729	Støren (1621-3)	Sand og grus	1357	3	452		5	50	45	
1653.013 Stokkan	32	564131	7008329	Støren (1621-3)	Sand og grus	1326	10	133	5		20	55	20
1653.014 Gresjmoen	32	556221	7002150	Hølonda (1521-2)	Sand og grus	1052	5	210		10	20	65	5
1653.015 Korsvegen	32	555051	7004670	Hølonda (1521-2)	Sand og grus	1994	4	499		10	30	60	
1653.016 Eidsgrenda	32	556731	7005180	Hølonda (1521-2)	Sand og grus	1601	4	400		5	45	50	
1653.017 Nordtømme	32	561801	6999990	Støren (1621-3)	Sand og grus	14230	8	1779		5	45	40	10
1653.018 Sandholdt	32	556761	6994310	Hølonda (1521-2)	Sand og grus								
1653.019 Hovin	32	561040	6997660	Hølonda (1521-2)	Sand og grus	7035	6	1173			15	85	
1653.020 Bredeli	32	563391	7000649	Støren (1621-3)	Sand og grus	5482	12	457		5	55	40	
1653.021 Esphaug	32	557211	6997340	Hølonda (1521-2)	Sand og grus								
1653.022 Gåsbakken	32	552691	6996990	Hølonda (1521-2)	Sand og grus	1669	3	556			17	80	3
1653.023 Sandbakken	32	564290	6994449	Støren (1621-3)	Sand og grus	672	7	96		10	60	30	
1653.024 Sättån	32	563440	6996350	Støren (1621-3)	Sand og grus								
1653.027 Lyngen	32	564261	7001560	Støren (1621-3)	Sand og grus	293	3	98		10	85		5
1653.028 Østlyngen	32	563581	7001000	Støren (1621-3)	Sand og grus	189	5	38			60	30	10
1653.029 Høgsteinen	32	565187	7002355	Støren (1621-3)	Grus med andre løs	126	5	25			75	5	20
1653.030 Håen	32	577130	6999760	Støren (1621-3)	Sand og grus								
1653.031 Skilbreia	32	574241	6999849	Støren (1621-3)	Steintipp								
1653.032 Nordflå	32	565591	7011460	Støren (1621-3)	Sand og grus	881	5	176			35	60	5
1653.034 Kvernmoen	32	565181	7012600	Støren (1621-3)	Sand og grus	245	3	82		10		90	
1653.035 Skjeringstadlykja	32	564371	7013209	Støren (1621-3)	Sand og grus								

Forklaring: - Sannsynlig mektighet: Anslag i meter.
- Areal: Totalareal fratrukket eventuelle utdrevne massetak.
- Volum: Beregnet volum basert på sannsynlig mektighet og areal.
- Arealbruk: Anslått arealbruksfordeling i % av totalarealet.
- Sum: Sum volum, areal samt gjennomsnittlig arealbruksfordeling innen hver kommune.

NB! Forekomst nr. 401 - 499 angir Marine sand og grusforekomster.

GRUSDATABASEN
KOMMUNEOVERSIKT

Melhus (1653) kommune: Grusforekomster.

Forekomstnummer og navn	UTM-koordinater (ED50)			Grusressurskart 1:50 000	Materialtype	Volum 1000 m3	Sannsynlig mektighet	Areal 1000 m2	Arealbruk i % av totalarealet						
	Sone	Øst	Nord						Massetak	Bebyggd	Dyrka mark	Skog	Utdrevet massetak	Annet	
1653.036 Skjeringstad	32	564261	7013480	Støren (1621-3)	Sand og grus										
1653.037 Fremo	32	570026	7010079	Støren (1621-3)	Sand og grus	87287	19	4594	2	5	35	58			
1653.050 Hagen	32	563777	6994530	Støren (1621-3)	Sand og grus		3		10		80			10	
1653.051 Gravråkflata	32	563585	7014436	Trondheim (1621-4)	Sand og grus	13721	6	2287	5	5	60	30			
1653.052 Kuba	32	563819	7017257	Trondheim (1621-4)	Sand og grus										
1653.053 Gaula	32	565218	7007872	Støren (1621-3)	Sand og grus										
Antall forekomster: 34						Sum: 171716		15890	2	5	42	48		2	1

Forklaring: - Sannsynlig mektighet: Anslag i meter.
- Areal: Totalareal fratrukket eventuelle utdrevne massetak.
- Volum: Beregnet volum basert på sannsynlig mektighet og areal.
- Arealbruk: Anslått arealbruksfordeling i % av totalarealet.
- Sum: Sum volum, areal samt gjennomsnittlig arealbruksfordeling innen hver kommune.

NB! Forekomst nr. 401 - 499 angir Marine sand og grusforekomster.

Melhus (1653) kommune: Massetak og observasjonslokaliteter.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Driftsforhold	Dato	Etterbehandling	Kornstørrelse i %			Foredling/produksjon	Konfliktsituasjoner
					Blokk	Stein	Grus		
1653.001 Sjøberg	01 Massetak	I drift	19.10.2000			30	70	Sikting	
	05 Massetak	I drift	19.10.2000			40	60	Knusing Sikting	
1653.006 Gimsan	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utført					
1653.007 Romol	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utelatt		20	80		
1653.008 Hølem	01 Massetak	Sporadisk drift	19.10.2000	Delvis utført		50	50	Sikting	Jordbruk
	02 Massetak	Sporadisk drift	19.10.2000			35	65		Jordbruk Vei
1653.009 Sjetnan	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utført		40	60		
1653.010 Kregnes	01 Massetak	Sporadisk drift	19.10.2000			50	50	Knusing Sikting	Jordbruk Mulig verneverdig
	02 Massetak	Sporadisk drift	19.10.2000			30	70	Sikting	Jordbruk Mulig verneverdig
	03 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utelatt		10	90		Jordbruk
	04 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utelatt		25	75		Jordbruk
	05 Massetak	Sporadisk drift	19.10.2000			2	33	65	Sikting
1653.011 Rofstad	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utelatt	5	25	70		
1653.012 Hermanstad	01 Massetak	Sporadisk drift	18.10.2000			20	80	Sikting	
1653.013 Stokkan	01 Massetak	I drift	18.10.2000			50	50	Knusing Sikting Vasking	
	02 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utelatt		30	70		
1653.014 Gresjmoen	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt			25	75	
	02 Massetak	Sporadisk drift	27.09.2000		1	5	50	44	
	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt		25	75		
1653.015 Korsvegen	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt		25	75		
1653.016 Eidsgrenda	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt		40	60		

Forklaring: - Kornstørrelse: Visuell vurdering av kornstørrelsesfordelingen i et typisk snitt.
>256mm - Blokk 256-64mm - Stein 64-2mm - Grus <2mm - Sand (inkludert silt og leir)
- Sum: Gjennomsnittlig kornstørrelse beregnet innenfor hver kommune.
- Dato: Dato for registrert driftsforhold.

Melhus (1653) kommune: Massetak og observasjonslokaliteter.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Driftsforhold	Dato	Etterbehandling	Kornstørrelse i %			Foredling/produksjon	Konfliktsituasjoner
					Blokk	Stein	Grus Sand		
1653.017 Nordtømme	01 Massetak	Nedlagt	04.10.2000	Utført	5	45	50	Sikting	
	02 Massetak	Nedlagt	04.10.2000	Utført			50	50	
	03 Massetak	Sporadisk drift	04.10.2000		5	45	50	Sikting	Mulig verneverdig
1653.018 Sandholdt	01 Massetak	Sporadisk drift	04.10.2000		5	25	70		
1653.020 Bredeli	01 Massetak	Nedlagt	04.10.2000	Utført		40	60		Jordbruk
1653.021 Esphaug	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt		40	60		
1653.022 Gåsbakken	01 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utført		35	65		
	02 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt	5	40	55		
	03 Massetak	Nedlagt	27.09.2000			40	60		
	04 Massetak	Sporadisk drift	27.09.2000			50	50	Asfalt/oljegrus produksjon Sikting	
	05 Massetak	Nedlagt	27.09.2000	Utelatt	5	40	55		
	06 Massetak	Nedlagt	27.09.2000			10	90		
1653.027 Lyngen	01 Massetak	Nedlagt	18.10.2000			40	60		Jordbruk
1653.028 Østlyngen	01 Massetak	Nedlagt	04.10.2000			50	50		
1653.029 Høgsteinen	01 Massetak	Nedlagt	18.10.2000			50	50		Jordbruk
	02 Massetak	Nedlagt	18.10.2000						
1653.030 Håen	01 Massetak	Sporadisk drift	03.07.1986			50	50	Sikting	
1653.031 Skilbreia	01 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utført				Knusing	
1653.032 Nordflå	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000			45	55		Jordbruk
1653.034 Kvernmoen	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000	Utelatt		35	65		Bebyggelse
1653.035 Skjeringstadlykja	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000			50	50		Jordbruk
1653.036 Skjeringstad	01 Massetak	Nedlagt	19.10.2000			30	70		
1653.037 Fremo	01 Massetak	I drift	18.10.2000			40	60	Knusing Sikting	Jordbruk
	02 Massetak	I drift	18.10.2000			50	50	Knusing	Jordbruk

Forklaring: - Kornstørrelse: Visuell vurdering av kornstørrelsesfordelingen i et typisk snitt.
>256mm - Blokk 256-64mm - Stein 64-2mm - Grus <2mm - Sand (inkludert silt og leir)
- Sum: Gjennomsnittlig kornstørrelse beregnet innenfor hver kommune.
- Dato: Dato for registrert driftsforhold.

Melhus (1653) kommune: Massetak og observasjonslokaliteter.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Driftsforhold	Dato	Etterbehandling	Kornstørrelse i %			Foredling/produksjon	Konfliktsituasjoner
					Blokk	Stein	Grus Sand		
1653.037 Fremo	02 Massetak							Sikting	
	03 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utelatt			50 50		Jordbruk
	04 Massetak	I drift	18.10.2000			2 10 40	48	Knusing Sikting Vasking	Skogbruk
	05 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utelatt		2 10 38	50		
	06 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utelatt			5 35 60		
	07 Massetak	Sporadisk drift	29.11.2000			2 5 50	43	Sikting	
	08 Massetak	Sporadisk drift	29.11.2000						
	1653.050 Hagen	01 Massetak	I drift	03.10.2000			40 30 30		
1653.051 Gravråkflata	01 Massetak	I drift	18.10.2000			10 50 40	Knusing Sikting		Bebyggelse Jordbruk
	02 Massetak	Sporadisk drift	18.10.2000			5 30 65			
	1653.052 Kuba	01 Massetak	Sporadisk drift	29.11.2000					
1653.053 Gaula	02 Massetak	Nedlagt	05.06.1981						
	03 Massetak	Nedlagt	18.10.2000						
	04 Massetak	Nedlagt	18.10.2000	Utelatt					
	05 Massetak	Nedlagt	18.10.2000						
	25 Massetak	Nedlagt	03.10.2000						
	26 Massetak	Nedlagt	04.10.2000						
	33 Massetak	Nedlagt	18.10.2000						
	38 Massetak	Nedlagt	19.10.2000				10 60 30		
	39 Massetak	Nedlagt	19.10.2000						
	40 Massetak	Nedlagt	19.10.2000						
	41 Massetak	Nedlagt	19.10.2000						
42 Massetak	Nedlagt	19.10.2000							
43 Massetak	Nedlagt	19.10.2000							

Forklaring: - Kornstørrelse: Visuell vurdering av kornstørrelsesfordelingen i et typisk snitt.
>256mm - Blokk 256-64mm - Stein 64-2mm - Grus <2mm - Sand (inkludert silt og leir)
- Sum: Gjennomsnittlig kornstørrelse beregnet innenfor hver kommune.
- Dato: Dato for registrert driftsforhold.

Melhus (1653) kommune: Massetak og observasjonslokaliteter.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Driftsforhold	Dato	Etterbehandling	Kornstørrelse i %			Konfliktsituasjoner
					Blokk	Stein	Grus Sand	
1653.053 Gaula	44 Massetak	Nedlagt	19.10.2000					
	45 Massetak	Nedlagt	18.10.2000					
	46 Massetak	Nedlagt	18.10.2000					
	47 Massetak	Nedlagt	18.10.2000					
	48 Massetak	Nedlagt	18.10.2000					
	49 Massetak	Nedlagt	18.10.2000					

Antall massetak og observasjonslokaliteter: 73

Forklaring: - Kornstørrelse: Visuell vurdering av kornstørrelsesfordelingen i et typisk snitt.
>256mm - Blokk 256-64mm - Stein 64-2mm - Grus <2mm - Sand (inkludert silt og leir)
- Sum: Gjennomsnittlig kornstørrelse beregnet innenfor hver kommune.
- Dato: Dato for registrert driftsforhold.

Melhus (1653) kommune: Bergarts- og mineraltelling.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Prøvenummer	Prøvetype	Prøvedato	Bergartstelling i %				Mineraltelling i %				Fallprøve				
					Meget sterk	Sterk	Svak	Meget svak	0,5-1,0 mm	Andre	Glimmer	Mørke	Andre	Fraksjon	Sprøhetstall S8	S2	Flisig- hetstall
1653.001 Søberg	01 Massetak	1653-1-1-1			19	28	44	9	1	99	16	5	79				
	05 Massetak	1653-1-5-1			28	39	29	4	4	96	5	9	86				
		1653-1-5-2	Sand og grus	18.10.2000	1	51	48		1	99	15	8	77	08-11 mm	53.4	10.8	1.38
		1653-1-5-3	Produksjonsprøve	18.10.2000										08-11 mm	55.3	10.6	1.43
1653.008 Holem	01 Massetak	1653-8-1-1			31	49	16	4	3	97	6	4	90				
1653.010 Kregnes	01 Massetak	1653-10-1-1											08-11 mm	46.5		1.36	
		1653-10-1-2	Sand og grus	19.10.2000	2	60	35	2	2	98	13	6	81				
1653.013 Stokkan	01 Massetak	1653-13-1-1											08-11 mm	48.8		1.35	
		1653-13-1-2	Sand og grus	18.10.2000		65	35			100	6	9	85	08-11 mm	50.3	11.7	1.38
		1653-13-1-3	Tipprøve	18.10.2000										08-11 mm	46.1	9.1	1.39
1653.014 Gresjmoen	02 Massetak	1653-14-2-1	Sand og grus	27.09.2000	8	63	29		1	99	8	8	84				
1653.016 Eidsgrenda	01 Massetak	1653-16-1-1			15	26	49	10	2	98	5	4	91				
1653.017 Nordtømme	01 Massetak	1653-17-1-1			62	21	16	1	3	97	5	7	88				
1653.020 Bredeli	01 Massetak	1653-20-1-1			23	21	51	5					08-11 mm	50.2		1.39	
1653.022 Gåsbakken	01 Massetak	1653-22-1-1			28	40	32										
1653.032 Nordflå	01 Massetak	1653-32-1-1			35	41	22	2	1	99	13	4	83				
1653.037 Fremo	01 Massetak	1653-37-1-1			20	35	34	11	3	97	12	4	84	08-11 mm	50.5		1.45
		1653-37-1-2	Sand og grus	18.10.2000	2	52	45	1	1	99	23	6	71	08-11 mm	61.9	16.4	1.50
	04 Massetak	1653-37-4-1	Sand og grus	18.10.2000	4	65	29	2	1	99	9	10	81	08-11 mm	58.6	17.9	1.40
		1653-37-4-2	Tipprøve	18.10.2000										08-11 mm	45.9	9.4	1.38
1653.051 Gravråkflata	01 Massetak	1653-51-1-1	Sand og grus	18.10.2000	4	65	31		1	99	14	8	78	08-11 mm	44.9	10.4	1.37
		1653-51-1-2	Produksjonsprøve	18.10.2000										08-11 mm	44.6	9.9	1.39
		1653-51-1-3	Tipprøve	18.10.2000										08-11 mm	47.0	9.2	1.36

Antall massetak og observasjonslokaliteter med analyser av bergarts- og mineraltelling: 14

- Forklaring: - Bergartstelling: Telling og vurdering av bergartkornenes styrke i fraksjonen 8-16 mm (NGU-metoden).
 - Mineraltelling: Telling og vurdering av mineralkorn i to sandfraksjoner med følgende inndeling:
 Fraksjon 0,5-1,0 mm: Glimmer (frikorn), Andre korn (vesentlig bergartsfragmenter samt frikorn av kvarts og feltspat).
 Fraksjon 0,125-0,250 mm: Glimmer (frikorn) og skiferkorn, "Mørke" mineraler (amfibol, pyroksen, epidot, granat), Andre korn (vesentlig kvarts og feltspat).
 - Sprøhetstall, S8/S2: Sprøhetstall målt ved 8 mm og 2 mm sikt.
 - Lab. knust: Prosent laboratorieknust materiale.

Melhus (1653) kommune: Mekaniske egenskaper.

Forekomstnummer og navn	Massetak/lokalitet	Prøvenummer	Prøvetype	Prøvedato	Fraksjon	Fallprøve			Lab. knust	Densitetsanalyse		Kulemølleanalyse	Abrasjonsanalyse		
						Stein-klasse	Flisig- betstall	Sprøhetstall S8 S2		Fraksjon	Densitet	Kulemølleverdi	Abrasjons- verdi	Slitasje- motstand	
1653.001 Sjøberg	05 Massetak	1653-1-5-2	Sand og grus	18.10.2000	08-11 mm	3	1.38	53.4	10.8	08-11 mm	2.70	22.7			
		1653-1-5-3	Produksjonsprøve	18.10.2000	08-11 mm	5	1.43	55.3	10.6	08-11 mm	2.70	22.1			
1653.010 Kregnes	01 Massetak	1653-10-1-1			08-11 mm	3	1.36	46.5							
1653.013 Stokkan	01 Massetak	1653-13-1-1			08-11 mm	3	1.35	48.8							
		1653-13-1-2	Sand og grus	18.10.2000	08-11 mm	3	1.38	50.3	11.7	08-11 mm	2.70	20.8			
		1653-13-1-3	Tipprøve	18.10.2000	08-11 mm	3	1.39	46.1	9.1	100 08-11 mm	2.70	10.9			
1653.020 Bredeli	01 Massetak	1653-20-1-1			08-11 mm	3	1.39	50.2							
1653.037 Fremo	01 Massetak	1653-37-1-1			08-11 mm	3	1.45	50.5							
		1653-37-1-2	Sand og grus	18.10.2000	08-11 mm	0	1.50	61.9	16.4	08-11 mm	2.69	31.9			
		04 Massetak	1653-37-4-1	Sand og grus	18.10.2000	08-11 mm	5	1.40	58.6	17.9	08-11 mm	2.69	34.5		
		1653-37-4-2	Tipprøve	18.10.2000	08-11 mm	3	1.38	45.9	9.4	100 08-11 mm	2.76	10.2			
1653.051 Gravråkflata	01 Massetak	1653-51-1-1	Sand og grus	18.10.2000	08-11 mm	2	1.37	44.9	10.4	08-11 mm	2.72	21.4			
		1653-51-1-2	Produksjonsprøve	18.10.2000	08-11 mm	2	1.39	44.6	9.9	08-11 mm	2.73				
		1653-51-1-3	Tipprøve	18.10.2000	08-11 mm	3	1.36	47.0	9.2	100 08-11 mm	2.66	12.5			

Forklaring: - Steinklasse: Beregnet verdi etter flisighets- og sprøhetstall.
 - Sprøhetstall, S8/S2: Sprøhetstall målt ved 8 mm og 2 mm sikt.
 - Lab. knust: Prosent laboratorieknust materiale.
 - Kulemølleanalyse: Utføres for fraksjon 11,2-16 mm.
 - Abrasjonsanalyse: Utføres på kubisk materiale for fraksjon 11,2-12,5 mm.
 - Slitasjemotstand: Sa-verdi, kvadratroten av sprøhetstallet * abrasjonsverdi.

Pukkforekomster.

Kommune	Forekomstnummer og navn	Virksomhet/Driftsforhold	Dato	UTM-koordinater			Grusressurskart 1:50 000
				Sone	Øst	Nord	
Melhus (1653)	1653.501 Udduvollen	Brudd/Sporadisk drift	27.09.2000	32	563700	7021800	Trondheim (1621-4)
	1653.502 Sørtømme	Mulig fremtidig uttaksområde		32	560900	6998600	Hølonda (1521-2)
	1653.503 Moan	Mulig fremtidig uttaksområde		32	548200	7000200	Hølonda (1521-2)
	1653.505 Gåsbakken	Brudd/Sporadisk drift	27.09.2000	32	551600	6998000	Hølonda (1521-2)
	1653.506 Øysand pukkverk	Brudd/Sporadisk drift	29.09.2000	32	561190	7022438	Trondheim (1621-4)
	1653.507 Våttåsen	Brudd/Nedlagt	18.10.2000	32	566950	7008050	Støren (1621-3)

Forklaring: - Dato: Dato for registrert driftsforhold. ;

- Sone: 21- 26 betyr UTM-sone 31-36 i datum EUREF89/WGS84, 31 - 36 betyr UTM-sone 31 - 36 i datum ED50;

Pukkforekomster med analyser.

Kommune	Forekomstnummer og navn	Prøvetype	Prøvedato	Bergart	Densitet	Fallprøve				Abrasjonsanalyse		Kule- mølle- verdi	Los- Angeles- verdi	Polerings- motstand
						Stein- klasse	Flisig- hetstall	Sprøhetstall S8	S2	Abrasjons- verdi	Slitasje- motstand			
Melhus (1653)	1653.501 Udduvollen	Fastfjellsprøve	03.09.1987	Grønnstein	2.90	3	1.43	50.1	10.7	0.76	5.38			
		Fastfjellsprøve	01.09.1988		2.79	5	1.43	59.0	13.3					
		Fastfjellsprøve	26.09.1988		2.84	0	1.45	60.7	14.2					
	1653.502 Sørtømme	Fastfjellsprøve	04.09.1987	Ryolitt	2.70	1	1.37	31.1	5.1	0.38	2.12			
	1653.503 Moan	Fastfjellsprøve	04.09.1987	Porfyr	2.90	1	1.39	31.1	5.5	0.59	3.29			
	1653.505 Gåsbakken	Maskinkult	27.09.2000	Gabbro	2.92	1	1.34	26.9	3.8	0.57	2.96	11.7	10.9	58
1653.506 Øysand pukkverk	Maskinkult	29.09.2000	Grønnskifer	2.89	3	1.40	54.5	9.2	0.75	5.54	30.8			

BILAG I

1. VOLUMBEREGNING AV FOREKOMSTENE

Forekomstenes **totale volum** er basert på et digitalisert areal multiplisert med en anslått gjennomsnittlig mektighet. Utnyttelsesgraden av en forekomst er imidlertid avhengig av mange faktorer. For å få et tall på hvor stor den utnyttbare delen av en forekomst er, har NGU laget en modell for å redusere totalt volum til utnyttbart volum, figur 1. De reduksjonsfaktorene som brukes er grove anslag som kan variere mye geografisk og som vil kunne endres over tid. De tallene som kommer fram er derfor ikke eksakte, men et forsøk på å gi et mer realistisk bilde av den framtidige tilgangen på byggeråstoff i kommunen.

Forekomstens areal multiplisert med en anslått mektighet uten at det er tatt hensyn til arealbruken betegnes som:	
Totalt volum	
	Totalt volum redusert med arealer båndlagt av bebyggelse, veger og lignende betegnes som:
Teoretisk utnyttbart volum	
	Teoretisk utnyttbart volum redusert ut fra kvalitet basert på kornstørrelse betegnes som:
Mulig utnyttbart volum	
	Mulig utnyttbart volum reduseres for andre arealbruksinteresser til:
Praktisk utnyttbart volum	

Figur 1. Reduksjon av totalt volum til praktisk utnyttbart volum.

Ved først å redusere for områder som er fysisk båndlagt av bebyggelse, veger osv. får man et **teoretisk uttakbart volum**.

Videre er kvaliteten på massene avgjørende for hvor utnyttbare forekomstene er. Gode forekomster forutsetter i første rekke en jevn fordeling av sand, grus og stein og et styrkemessig godt bergartsmateriale. I kommuner med store reserver vil erfaringsmessig de beste forekomstene utnyttes kommersielt. I områder med små reserver utnyttes gjerne masser som i utgangspunktet har dårligere kvalitet, men som gjennom foredling gjøres anvendbare. Når det gjelder enkeltforekomster, har ofte små forekomster større utnyttelsesgrad enn store.

Kommuner med totalt volum **<5 mill. m³** sand og grus anses å ha små ressurser. Er det totale volum mellom **5-20 mill. m³** har kommunen middels med ressurser og med et totalt volum **>20 mill. m³** store ressurser.

I Grus- og Pukkdatabasen er det stor variasjon i analysemengde med hensyn til kvalitet, men de fleste forekomstene har informasjon om kornstørrelse (sandinnhold). Ved å redusere det teoretisk uttakbare volum avhengig av kornfordeling får man et **mulig uttakbart volum**.

Ser man på enkeltforekomster innen en kommune utføres reduksjonen etter andre volumkriterier. Forekomster med et totalt volum **< 1 mill. m³** anses som små, de med volum fra **1-10 mill. m³** som middels store, mens forekomster med mer enn **10 mill. m³** sand og grus betegnes som store. Figur 2 viser reduksjonsfaktorene som benyttes for enkeltforekomster avhengig av kornfordeling og den generelle ressursituasjonen i kommunen.

Benevnelse	Sandandel i %	små forekomster < 1 mill. m ³	middels forekomster 1-10 mill. m ³	store forekomster >10 mill. m ³
Grove masser	< 50	10%	20%	20%
Vekslende masser	50-80	30%	40%	50%
Finkornige masser	> 80	50%	60%	80%

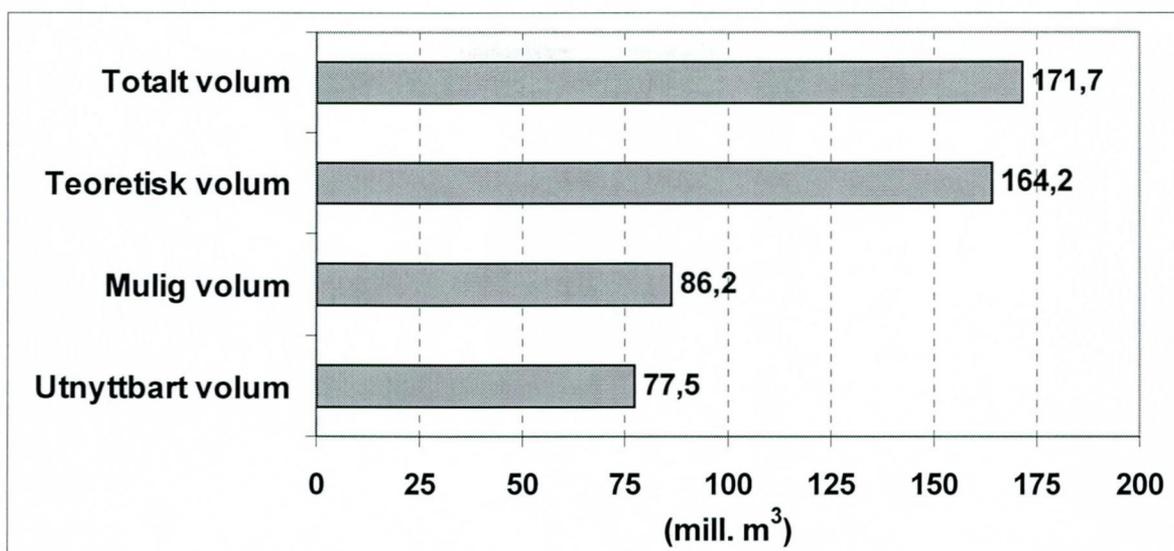
Figur 2. Reduksjon i % avhengig av forekomstenes størrelse og sandinnhold.

Videre kan forhold som forekomstenes beliggenhet, andre arealbruks- eller verneinteresser, fornminner, grunnvann, deponi og lignende være med å redusere utnyttelsesgraden. Da det ikke finnes nøyaktige tall for dette, er det benyttet en konstant reduseringsverdi på 10% for alle forekomster, uavhengig om det eksisterer slike konflikter eller ei. Man antar at enkelte forekomster er berørt av større konflikter enn andre, slik at man totalt sett kommer noenlunde riktig ut for en kommune. Ved å redusere mulig utnyttbart volum med 10%, får man et **praktisk utnyttbart volum**.

Tabell 1. Reduksjon av totalt volum til uttakbart volum for Melhus kommune.

Forekomst	Totalt volum (1000 m ³)	Teoretisk volum (1000 m ³)	Mulig volum (1000 m ³)	Praktisk utnyttbart volum (1000 m ³)	Utnyttelsesgrad i %
1 Sjøberg	8820	8379	5028	4525	51
6 Gimsan	425	340	238	214	50
7 Romol	910	819	573	516	57
8 Holem	1962	1667	1000	900	46
9 Sjetnan	692	657	460	414	60
10 Kregnes	18810	18810	9405	8465	45
11 Rofstad	937	937	656	590	63
12 Hermanstad	1357	1289	773	696	51
13 Stokkan	1326	1326	796	716	54
14 Gresjmoen	1052	947	568	511	49
15 Korsvegen	1994	1795	1077	969	49
16 Eidsgrenda	1601	1521	912	821	51
17 Nordtømme	14230	13519	6759	6083	43
19 Hovin	7035	7035	4221	3799	54
20 Bredeli	5482	5208	3125	2812	51
22 Gåsbkken	1669	1669	1002	901	54
23 Sandbakken	672	604	423	381	57
27 Lyngen	293	264	185	166	57
28 Østlyngen	189	189	132	119	63
29 Høgsteinen	126	126	88	79	63
32 Nordflå	881	881	617	555	63
34 Kvernmoen	245	221	154	139	57
37 Fremo	87287	82922	41461	37315	43
51 Gravråkflata	13721	13035	6518	5866	43
Sum	171715	164160	86171	7755 4	45

Tabell 1 og figur 3 viser reduseringen fra totalt til utnyttbart volum for de volumberegnete forekomstene i Melhus kommune.

Figur 3. Reduksjon av totalt volum til utnyttbart volum for Melhus kommune.

BILAG II

1 Vurdering av forekomstene

I Grus- og Pukkdatabasen er det lagret informasjon om de enkelte forekomstene. Med utgangspunkt i denne informasjonen er det mulig å vurdere forekomstenes egenskaper til forskjellige byggetekniske formål. Et av kriteriene er massenes kvalitet. For grus- og pukk beskrives kvaliteten ved egenskaper som bestandighet, styrke, tyngde, form, farge, overflateegenskaper og reaktivitet. For betongformål er korngraderingen og innholdet av glimmer- og skiferkorn de viktigste kriteriene. Kvalitet er imidlertid ikke et ensartet begrep, men varierer etter hvilke bruksområder massene skal brukes til. De strengeste kravene stilles for bruk som tilslag i vegdekker og betongprodukter. Det største forbruket av masser går imidlertid til fyllmasse, vann- og avløpsgrøfter, dreneringsmasse og lignende hvor det ikke stilles så strenge krav til kvalitet.

Vurderingene er basert på analyseresultatene av prøver tatt i grus-/pukkuttak eller prøvepunkt, og representerer kvaliteten på massene i sin naturlige tilstand på dette stedet. Da kvaliteten er avhengig av løsmassenes og berggrunnens iboende egenskaper er det tatt hensyn til de geologiske forutsetningene som finnes i kommunen. I de senere åra har også utviklingen av teknologi og utstyr for å foredle massene økt anvendelsesmulighetene av i utgangspunktet mindre egnet materiale. Muligheten for å forbedre massenes egenskaper gjennom knusing, sikting og vasking er derfor også vurdert.

Som det går fram av dette er det brukt en god del skjønn, forsøksvis tilpasset de lokale forhold i kommunen

Analysetyper i Grus- og Pukkdatabasen er vist i tabell 1. Analysemengden for de forskjellige forekomstene kan variere en god del, og vurderingene kan derfor være basert på ulikt grunnlag. Hvilke analyser som er utført på forekomstene går fram av dataautskriftene (vedlegg) i rapporten.

Tabell 1. Analysetyper i Grus- og Pukkdatabasen

Analyser	Pukk	Sand og grus
Fallprøve (Sprøhet og flisighet)	X	X
Abrasjon	X	
Sa-verdi	X	
Kulemølle	X	X
Los-Angeles	X	X
Poleringsmotstand	X	X
Tynnslip	X	
Bergartstelling		X
Mineraltelling		X
Sikteanalyse		X
Anslått kornstørrelse		X
Prøvestøping	X	X
Alkalireaktivitet	X	X

2 Klassifisering av forekomstenes viktighet som ressurs

Sand-, grus- og pukkforekomstene er klassifisert etter hvor viktige de er som ressurs vurdert ut fra informasjonen om de enkelte forekomstene i Grus- og Pukkdatabasen. Det er videre skjønnsmessig tatt hensyn til marked, forekomstenes volum og uttakenes beliggenhet i forhold til bebyggelse, vegnett og forbruksområde. Selv om analysene representerer kvaliteten på prøvestedet, er hele forekomsten gitt samme klassifisering. Man må imidlertid være oppmerksom på at forskjeller i kornstørrelse og bergartenes fordeling i løsmassene kan gi ulike kvaliteter innen samme forekomst. Klassifiseringen gjelder både forekomster som kan dekke et lokalt behov og forekomster som kan forsyne større områder med byggeråstoff. Det ligger derfor også en subjektiv vurdering til grunn for klassifiseringene. Forekomster hvor det er dokumentert behov for massene gjennom drift eller sporadisk drift i massetak eller pukkverk, klassifiseres som meget viktig eller viktig uavhengig av kvalitet.

Klassifiseringen må ikke betraktes som endelig. Hva som er viktige forekomster innenfor en kommune kan endres over tid ut fra behov, endret forsyningssituasjon eller andre faktorer.

3 Undersøkellesgrad

Undersøkellesgraden av forekomstene angis som **lite undersøkt** for grusforekomster med massetak eller åpne snitt hvor det foretatt en visuell prosentvis vurdering av kornfordelingen. For pukkforekomster er det kun angitt et bergartsnavn. Der det også er tatt prøver av bergartssammensetning og mineralinnhold, blir grusforekomstene betegnet som **noe undersøkt**. For å få denne betegnelsen må det for pukkforekomster være utført en tynnslipanalyse av hovedbergarten innen forekomsten. Dersom det i tillegg er foretatt mekaniske analyser blir forekomstene betegnet som **godt undersøkt**.

4 Ressurskart

I rapporten er det utarbeidet et ressurskart som viser forekomstenes beliggenhet i kommunen, anslått volum (basert på et digitalisert areal multiplisert med en anslått mektighet), arealbruken på forekomstene, anslått kornstørrelse og hvilke analyser som er utført. Videre er det foretatt en klassifisering av hvor viktige forekomstene er som ressurs og framtidig forsyningsområde for byggeråstoff.

Klassifiseringen av forekomstene som **meget viktig, viktig, lite viktig** og **ikke vurdert** som byggeråstoff er gjort for å lette kommunen i arealplanleggingen og forvaltningen av disse viktige ressursene.

Ressurskart: Sand, grus og pukk

Trondheim, Melhus, Klæbu, Malvik og Skaun kommuner

Med rangering av forekomstenes betydning som ressurs

TEGNFORKLARING

25 Forekomstens nummer i Grus- og Pukkdatabase
Nr. over 500 er pukkforekomster
2 Løsmasselokalitetens nummer i Grus- og Pukkdatabase

Forekomstens betydning som ressurs

Fargene brukes på forekomstflate og som sirkelformet bakgrunn på punktsymbol.

- Meget viktig forekomst
- Viktig forekomst
- Lite viktig forekomst
- Forekomsten er ikke vurdert

Forutsetningen for inndelingen er beskrevet i den tilhørende rapporten. Kartet må derfor brukes sammen med rapporten.

Løsmasseforekomster

- Sikker avgrensning
- Usikker avgrensning
- Usikker avgrensning under vann
- Ryggformet avsetning (esker)

DRIFTFORHOLD FOR MASSETAK

- ★ Massetak i drift
- ☆ Massetak i sporadisk drift
- * Massetak nedlagt
- × Massetak utplanert

SMÅ FOREKOMSTER

- s Liten sand- og grusforekomst
- M Morene
- R Ur og skredmateriale
- F Forvittringsmateriale
- Z Steintipp

Anslått volum

(Over grunnvannsnivå, finkornige masser eller fjell)

- > 5 mill. kubikkmeter
- 1 - 5 mill. kubikkmeter
- 0.1 - 1 mill. kubikkmeter
- < 0.1 mill. kubikkmeter
- Volumanslag mangler

Anslått kornstørrelsefordeling

Hvor det finnes anslått kornstørrelsefordeling vises denne inne i sirkelen for anslått volum.

ST	BL	Stein(ST)	Blokk(BL)
G	SA	Grus(G)	Sand(SA)
		2-64 mm	0,063-2 mm

Anslått arealbruksfordeling

- Massetak
- Bebyggelse og kommunikasjonsareal
- Dyrtet mark
- Skog
- Annet (åpen fastmark, myr og lignende)

Pukkforekomster

- Mulig uttaksområde

DRIFTFORHOLD FOR PUKKVERK

- ▲ Pukkverk i drift
- ▲ Pukkverk i sporadisk drift
- ▲ Pukkverk nedlagt
- × Pukkverk endret arealbruk

Prøve- eller observasjonspunkt for pukk

- ⊙ Prøve- eller observasjonspunkt for pukk

Kartgrunnlag

Arealtyper

- Bebygde områder
- Åpen mark
- Skog
- Vann
- Åpen myr
- Isbre

Bebyggelse

- Gård, villa
- Hytte, søter

Samferdsel og terrengformer

- Jernbane
- Offentlig veg
- Privat veg
- Billerge
- Høgdekurver 100m
- Tellekurver 500m

Referanse til kartet:

Kart 2002.043-047-1
Ulvik, A., NGU 2002
Ressurskart: Sand, grus og pukk
Trondheim, Melhus, Klæbu,
Malvik og Skaun kommuner

Kartet er vedlegg til
NGU Rapport 2002.043, 2002.044,
2002.045, 2002.046 og 2002.047
Grunnlag for forvaltningsplan
for sand, grus og pukk i
Trondheim, Melhus, Klæbu,
Malvik og Skaun kommune.

For flere opplysninger se
www.ngu.no/grusogpukk

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 km

Målestokk 1:80 000

Projeksjon: UTM 32, EUREF89